

Vanaf 1 januari 2024: personele unie rekenkamers Hulst, Sluis en Terneuzen

De wet 'Versterking decentrale rekenkamers' is op 1 januari 2023 in werking getreden. Vanaf 1 januari 2024 traden met een gelijklopende verordening de drie rekenkamers voor de gemeenten Hulst, Sluis en Terneuzen in werking.

De rekenkamers functioneren als een personele unie. Dit betekent dat dezelfde personen in alle drie de rekenkamers benoemd worden. Formeel zijn er drie verschillende rekenkamers maar in de praktijk werken de leden voor alle drie de gemeenten. Met de personele unie is het eenvoudiger om gezamenlijk onderzoek te doen. Ook blijft de mogelijkheid open om lokaal onderzoek te doen en behoudt elke gemeente zeggenschap (binnen de kaders van de gemeentewet).

Visie

De rekenkamers ondersteunen de gemeenteraden van Hulst, Sluis en Terneuzen bij de kaderstellende en controlerende rol. De rekenkamers doen onderzoek naar het gemeentelijke beleid in het algemeen en in het bijzonder de doeltreffendheid (zinnig), doelmatigheid (zuinig) en rechtmatigheid (binnen de regels en wetten) van het gemeentelijk beleid.

De gemeentelijke rekenkamers functioneren allereerst onafhankelijk. Binnen de kaders van deze onafhankelijkheid zoeken de rekenkamers nadrukkelijk de verbondenheid met de gemeenteraden als geheel. De rekenkamers ambiëren, in een nader vast te stellen vorm, tevens afstemming met onder meer individuele raadsleden, burgers, ondernemers en maatschappelijke instellingen.

Deels is het onderzoek van de rekenkamers gericht op de interne gang van zaken binnen de gemeenten. De rekenkamers ambiëren nadrukkelijk ook de externe

Samenstelling rekenkamers

De Verordening regelt dat de rekenkamers bestaan uit minimaal drie personen. Voor nu zijn (voorlopig) drie leden en een voorzitter aangesteld. De leden en voorzitter zijn benoemd voor een periode van zes jaar.

De rekenkamers waren in 2024 als volgt samengesteld:

De heer N. de Windt	Voorzitter vanaf 1 januari tot en met 30 april 2024
De heer R. Lemmens	Lid vanaf 1 januari, waarnemend voorzitter vanaf 1 mei 2024
De heer K. Kort	Lid/secretaris vanaf 1 januari tot en met 31 december 2024
De heer R. Wondergem	Lid vanaf 1 januari 2024 tot en met 30 september 2024
De heer W. Blok	Lid vanaf 1 november 2024

Helaas hadden de rekenkamers in het eerste jaar van hun bestaan te maken met veel wisseling in de samenstelling.

Vormen van onderzoek

De rekenkamers doen onderzoek naar het gemeentelijke beleid in brede zin. Dit betekent dat onderzoek zich zowel kan richten op:

- de gemeentelijke positie voorafgaand aan vast te stellen beleid
- het proces van beleidsvorming
- toetsing van vastgesteld beleid
- toetsing van effecten van beleid in de tijd, zowel feitelijk effecten als de beleving van actoren.

Selectiecriteria

De selectie van onderwerpen gebeurt aan de hand van een aantal criteria.

- Bestaand beleid en/of door het bestuur uitgevoerde en/of vastgestelde besluiten
- Maatschappelijk en/of bestuurlijk belang
- Bruikbaarheid aanbevelingen/resultaten
- Toekomstgericht
- Financieel substantieel belang
- Portefeuilleverdeling/spreiding ambtelijke organisatieonderdelen
- Risicoanalyse, hoog risicoprofiel
- Geen relatie met andere onderzoeken

Onderzoeken 2024

Begin 2024 presenteerde de rekenkamers zich aan de onderscheiden gemeenteraden binnen een raadsinformatiebijeenkomst. Hierbinnen zijn door de raadsleden een grote hoeveelheid onderzoeksuggesties ingebracht. De rekenkamers verwerkten deze suggesties in een groslijst en kwamen tot een onderzoeksprogramma 2024. In 2024 werkten de rekenkamers aan drie onderzoeken.

1. Een 'Onderzoek bovenlokale en grensoverschrijdende samenwerking' voor de drie gemeenten. Het doel was om inzicht te geven in de samenwerkingsverbanden, de verschillende samenwerkingsvormen en de ervaringen hiermee. Nieuw bij dit onderzoek was de inzet van een klankbordgroep waarin beleidsmedewerkers en gemeenteraadsleden deel namen. Door de discontinuïteit binnen rekenkamer bleek het niet mogelijk dit onderzoek volledig uit te voeren. Daarom hebben wij ervoor gekozen dit onderzoek (voorlopig) te beëindigen. Indien gewenst kan dit onderzoek in een later stadium verder opgepakt worden.
2. Een 'Vergelijkend onderzoek inzet brede welzijnsorganisaties' voor de drie gemeenten. Het doel was om de feitelijke verschillen en overeenkomsten tussen de drie uitvoeringspraktijken welzijn in beeld te brengen en leerpunten naar de toekomst aan te geven. Het onderzoek zelf is in 2024 uitgevoerd en afgerond inclusief verwerking van de ambtelijke hoor en wederhoor. Verwerking van de bestuurlijke reacties en presentatie aan de gemeenteraden vindt begin 2025 plaats.
3. Een 'Onderzoek verloop locatiekeuze huisvesting onderwijs' specifiek voor Terneuzen.

Organisatie

Begin 2024 zijn de rekenkamers gestart met 4 leden. De gemeenteraden benoemden één van de leden als voorzitter. Uit hun midden kozen de leden een secretaris. Reeds spoedig ontstond discontinuïteit in de bezetting. De voorzitter vertrok per eind april, een van de leden per eind september en het lid / secretaris per eind december. Een deel van het onderzoeksprogramma kon uitgevoerd worden, een deel niet. Een nieuw lid startte per begin november. Begin 2025 zullen twee nieuwe leden starten. Vaststelling van de nieuwe onderling rolverdeling, inwerken en uitkristalliseren van de werkpraktijk vind dan plaats.

In 2024 ging veel energie en tijd naar het opstarten van de nieuwe rekenkamers. Kennis maken met elkaar. Kennis maken met begeleidingscommissies, met de raden en de griffies. Werkafspraken maken en vastleggen in werkdocumenten enzovoorts. Een groot deel van de ondersteunende infrastructuur is gerealiseerd. Hierbij was het zoeken naar balans tussen doelen en regels.

Financieel verslag 2024

<i>Budget en kosten</i>	<i>Begroot</i>	<i>Gerealiseerd</i>
Onderzoekskosten	24.200	13.100
Vaste vergoeding voorzitter en leden	7.600	6.180
Overige kosten	12.200	1.000
	44.000	20.280

Toelichting financieel jaarverslag

Van de begrote €44.000,- is in 2024 € 20.280,- gerealiseerd. De onderbesteding bedraagt €23.720,-. Het jaar 2024 was een startjaar voor de rekenkamers. In het eerste halfjaar ging de tijd van de rekenkamerleden vooral op aan onbezoldigde werden veel onbezoldigde startactiviteiten. Pas in het tweede halfjaar kwamen de onderzoeksactiviteiten op gang.